

Geachte woordvoerders onderwijs,

Komende donderdag spreekt u in de commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de Wetsevaluatie Vrijwillige ouderbijdrage. Voor veel scholen en kinderen is dit niet louter een beleidsvraagstuk, maar iets dat hun dagelijkse realiteit beïnvloed. Het gaat over de vraag of alle kinderen in Nederland in staat worden gesteld op schoolreis, kamp of excursie te kunnen gaan. Dat terwijl het juist heel belangrijk is dat alle kinderen met de klas hun wijk uitgaan om hun wereld te vergroten. Schoolreisjes en excursies ontspannen én verrijken, ook bijvoorbeeld door bij te dragen aan de taalontwikkeling en woordenschat van kinderen.

De staatssecretaris schrijft dat uit de wetsevaluatie blijkt dat het uitsluiten van leerlingen vrijwel niet meer voor komt maar slechts nog incidenteel en op enkele scholen. Dat is goed nieuws en winst van deze wet. Tegelijkertijd stelt de evaluatie ook dat scholen kampen met dalende inkomsten uit de vrijwillige ouderbijdrage. Op scholen met rijkere ouders wordt daarbij meer geld opgehaald dan op scholen met kinderen met armere ouders. Niet omdat mensen niet willen betalen, maar omdat ze niet kunnen. Deze ontwikkeling is een belangrijke keerzijde van deze wet zo blijkt uit de evaluatie. Scholen waarvan veel van de kinderen opgroeien in armoede hebben onzekere inkomsten uit vrijwillige ouderbijdrage en zijn genooddaakt om activiteiten te schrappen. Terwijl juist de kinderen op deze scholen niet veel hun wijk uitgaan en bij uitstek heel veel baat kunnen hebben bij deze activiteiten. Daarmee wordt de wereld van deze kinderen letterlijk kleiner omdat scholen het niet meer kunnen betalen.

Een ontwikkeling die wij bij het Jeugdeducatiefonds ook in de praktijk scherp terug zien komen. De scholen waar wij mee werken - met minder welvarende ouders - melden zich bij ons steeds vaker omdat zij onvoldoende middelen hebben om schoolreisjes, kampen en excursies mogelijk te maken. We krijgen daarbij niet alleen meer aanvragen van scholen, ook de bedragen die worden gevraagd zijn hoger.

Explosieve groei sinds invoering wet

Sinds de invoering van de wet in augustus 2021 is er sprake van een explosieve groei van zowel het aantal als de hoogte van de aanvragen bij het Jeugdeducatiefonds. Waar er in het schooljaar 2021/2022 nog sprake was van 800 aanvragen voor een totaal bedrag van 800.000 is dat in de loop der jaren opgelopen tot bijna 3000 aanvragen voor een bedrag van ruim 3,6 miljoen in vorig schooljaar.

Tot april van dit schooljaar (2025-2026) hebben we nu al ruim 2.500 schoolreisjes, schoolkampen en excursies vergoed. We hebben het daarbij over een bedrag van ruim 3,7 miljoen euro. En het schooljaar is nog niet afgelopen. Sterker nog, de ervaring leert dat de meeste aanvragen pas na de meivakantie komen. We verwachten dus dat het aantal aanvragen dus nog stevig zal oplopen dit schooljaar.

Ter vergelijking: in dezelfde periode vorig schooljaar zijn er zo'n 1.700 schoolreisjes, schoolkampen en excursies vergoed, voor ongeveer 2,3 miljoen euro.

**Stichting
Jeugdeducatiefonds**

Joseph Haydnlaan 2A
3533 AE Utrecht

info@jeugdeducatiefonds.nl
www.jeugdeducatiefonds.nl

KVK 63015811
IBAN NL02 ABNA 0507 0495 94

Investeer in de belevingswereld van kinderen

Alternatieven zoals een bovenschools fonds bieden onvoldoende soelaas. Uit de uitgevoerde evaluatie blijkt, zo stelt de staatsecretaris, dat de betalingsbereidheid van ouders in veel gevallen zal afnemen als een dergelijk fonds ingevoerd wordt. Met nog minder excursies en schoolreisjes tot gevolg.

Op basisscholen zien we dat steeds meer kinderen de klas binnenkomen met stress, armoede en ontwikkelingsachterstanden. Scholen vangen deze last dagelijks op, maar de grenzen zijn bereikt. Het gevolg is verlies van onderwijstijd, groeiende ongelijkheid en toenemende druk op leerkrachten en schoolleiders. Problemen worden bovendien vaak pas laat opgepakt, waardoor ze onnodig escaleren en de oplossingen uiteindelijk lastiger en kostbaarder worden.

Als Jeugdeducatiefonds geloven we in het concept van de school op 1 zodat scholen de ondersteuning kunnen bieden die past bij hun eigen context. Hier hoort een samenhangende aanpak bij die een brugfunctionaris, schoolmaaltijden, familieschool/brede buurtschool, zorgnoodbudget, toegankelijke VVE en een rijk buiten –en naschools aanbod met elkaar combineert.

Daarom doen wij een dringende oproep: Zorg dat álle kinderen op schoolreisjes, schoolkamp of excursie kunnen. Zorg dat het niet van de dikte van de portemonnee van ouders afhangt of kinderen in aanraking komen met de bijvoorbeeld de natuur, kunst of cultuur of een leuk pretpark.

Dat vraagt om duidelijke keuzes:

- Investeer extra in scholen waar de meerderheid van de kinderen opgroeit in armoede middels een ruimere onderwijsbekostiging.
- Maak buitenschoolse activiteiten onderdeel van gelijke kansenbeleid.
- Stop met de afhankelijkheid van vrijwillige bijdragen.

Zolang er niet de keuze wordt gemaakt juist in die scholen te investeren met ouders met minder middelen krijgen kinderen niet de gelijke kansen die ze wel verdienen. Graag verwijzen wij daarbij naar de brief van de (voormalig) minister van september 2024 waarin zij verwijst naar de mogelijkheid om de lumpsum voor scholen te verhogen als belangrijke mitigerende maatregel. Tot die tijd blijven deze scholen afhankelijk van de mogelijkheden die wij als Jeugdeducatiefonds hebben om hen financieel te ondersteunen. En dat doen wij met heel veel liefde, maar als de geconstateerde stijging zich doorzet zal de vraag zich op enig moment aandienen of wij nog in staat zijn om aan de vraag te voldoen.

Met vriendelijke groet,

DocuSigned by:

4DF867EFBCE641C...

Hans Spekman

Directeur Jeugdeducatiefonds